

SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 17.

Redaktör och utgivare:
FRANS J. HUSS.
Telefon: Brunkeberg 14 97.

NORDISKT MUSIKBLAD.

Stockholm den 17 Nov. 1905.

Expedition: Kammakargatan 6.

Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre.
Annonspis 20 öre pr petitråd.

25:e Årg.

Camille Saint-Saëns

Sjutioårs-jubilar.

Frankrikes för närvarande, så till ålder som betydenhet och mångsidig verksamhet, främste tonsättare, Camille Saint-Saëns, fyllde, såsom förut nämnts, den 9 okt. 70 år. Här har också anförts att jubilarer med anledning deraf fått mottaga en hyllningsadress från Musikaliska Akademien i Stockholm, hvilken år 1882 kalla-

de den berömde musikern till sin ledamot.

Vi ha blifvit i tillfälle att nu meddela en afbildning af denna hyllningsadress, textad af Agi Lindegren på pergament i olika färger och innesluten af ett i pressadt läder utfördt omslag. Den franska texten lyder på svenska sålunda:

Till Camille Saint-Saëns.

Kongl. Musikaliska Akademien, hvilken sedan mera än tjugu år har äran räkna Eder som ledamot, känner det

som en kär plikt att på Eder sjuttioårsdag sända Eder varma lyckönskningar och till Eder framföra uttrycket af aktning och beundran.

Eder verksamhet som skapande och utföfvande konstnär har fört Edert rykte vida utöfver Edert hemlands gränser, och äfven i Sverige känner man och värderar Eder orkester- och kammarmusikverk, körverk och sånger, liksom arbeten af Eder för scenen.

I det att Akademien till Eder framför sina lyckönskningar, uttalar hon den förhoppning, att det ännu länge

Camille Saint-Saëns.

Musikaliska Akademiens adress till Camille Saint-Saëns med anledning af hans 70-årsdag.

mätte förunnas Eder att verka till fromma för Edert fäderneslands konst, till glädje för musici och musikvänner i alla länder. Stockholm den 28 september 1905.

Å Kungl Musikaliska Akademiens
vägnar:

GUSTAF.

Karl Valentin.

Adressen är nederst vidfogad en i blågula band hängande elfenbensdosa, innehållande akademiens sigill.

Vid mer än ett tillfälle har Sv.M.T. uppmärksammat den franske tonmästaren. Så helt nyligen, då hans världsberömda opera »Simson och Delila» hos oss på kgl. teatern första gången uppfördes den 11 febr. 1903, och dessförinnan då Saint-Saëns på ett meteoriskt första besök i vår hufvudstad utställningsåret 1897 i kgl. teaterns d. v. lokal dirigerade tvenne sina konserter med program af egna kompositioner.

För dem, som vid nämnda tillfällen icke fått del af våra då meddelade biografiska uppsatser om konstnären, göra vi i det följande en liten resumé deraf.

Charles Camille Saint-Saëns är född i Paris den 9 okt. 1835. Knappt två-årig försökte han sig på pianospelet och som femåring hade han redan komponerat lyckade valser. Sju år gammal fick han i konservatoriet Stamaty till lärare och utbildades der sedan af Benoist i orgelspelning, af Halévy, Reber och Gounod i komposition.

År 1846 uppträdde han först offentligt som »underbarn» på konserter i Paris, spelande de svåraste stycken utantill. Redan 1852 hade han färdig sin första symfoni (Ess-dur, op. 2), som väckte stort bifall. År 1855 blef Saint-Saëns organist vid St Merry och 1858 vid Madelaine-kyrkan, från hvilken befattning han tog afsked 1877, sedan egande sin tid åt konsertresor och komposition. Hans produktivitet har varit ganska stor och hans kompositioner uppgå väl nu till bortåt 100 större och mindre verk, däraf komiska enakts-operan »La princesse jaune» (1872), de stora operorna »Le timbre d'argent», »Samson et Delila» (först uppförd i Weimar 1877; 1897 i Paris för 100:de gången), »Etienne Marcel» (1879), »Henri VIII» (1883), »Ascanio» (1890, på Stora operan) och den komiska tvåaktsoperan »Phryne» (1893). Vidare flera större kantater och kyrkliga verk; af instrumentala kompositioner: Orkester-suite, op. 49; tre symfonier (i Ess-dur, op. 2; A-moll, op. 55; C-moll, op. 78); de symfoniska dikterna »Le rouet d'Omphale», »Phaëton». »Danse macabre» och »La jeunesse d'Hercule» etc. samt »Marche héroïque»; fem pianokonserter (i D-dur, G-moll, mest spelad, Ess-dur, C-moll och F-dur; tre violinkonserter (i C-dur, op. 20, C-dur, op. 58,

och H-moll, op. 61), flera saker för violin och orkester, såsom den bekanta »Introduction et Rondo capriccioso», La jota arragonese» etc; violoncellkonserter i A-moll, op. 33; piano-
kvintett, A-moll, pianokvartett, B-dur, pianotrio, F-dur; sonater och åtskilliga pianokompositioner för fyra och två händer, vokal- och orgelsaker, transkriptioner af Bach och Beethovenkompositioner m. m. Förutom dessa förteckningen tillhörande verk ha vi funnit af honom några saker för piano, två- och fyrhändiga, det sista oss behanta (opus 96) »Caprice arabe» för två pianon à quatre mains, »Pas redoublé» för två händer (op. 86), »Scherzo» pour deux pianos à quatre mains (op. 87) och »Sarabande, Rigaudon» (op. 93) arrangé à quatre mains.

Saint-Saëns är, som bekant, utmärkt orgel- och pianospelare. Orkestern behandlar han med stor virtuositet, åstadkommande de finaste färgskiftningar och den skönaste klangverkan.

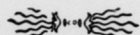
Af Saint-Saëns senare verk ha vi att omnämna såsom det största hans opera »Les barbares», uppförd på Stora Operan i Paris 1901. På den öppna arenateatern i Beziers, der den rike och konstluskande borgaren Castelbon des Beauxhostes efter beställning hos diktare och komponister låter uppföra musikdramer, utfördes under sommaren 1898 en sådan, vid namn »Dejanire» med musik af Saint-Saëns, och sommaren 1902 gafs der ett annat liknande verk af honom, »Parysatis», som säges ha vunnit mycket bifall af publiken i denna 10,000 personer rymmande lokal. Med stor framgång uppfördes 1896 i Lyon en balett af honom »Javotte», som för ett par år sedan uppfördes i Berlin och der blifvit väl bedömd i musikaliskt hänseende.

Saint-Saëns allra nyaste verk för scenen är »Helena», poëme lyrique i 1 akt och 4 bilder med text af komponisten, hvilken opera först uppfördes på Monte Carlo-teatern förra året i februari och sedan har gått öfver scenen på Opéra Comique i Paris. Ett annat nytt sceniskt verk, hvarpå han nu arbetar, är »L'Anacréon» (»Stamfaderen») med text af Angé de Lassus och som under denna vinter säges skola uppföras å Monte-Carlo-teatern. Saint-Saëns, som förut hållit sig med sina operor på den klassiska legendens område, har i sistnämnda verk vågat sig in på en modernare genre.

De sjuttio åren synas sålunda icke gjort något afbräck i den illustre mästrens alstringsförmåga.

* * *

»Anda och konst», Musikaliska Akademiens valspråk, öfver en lyra, läses öfverst på adressen till Saint-Saëns.

Ett teatermuseum i Stockholm.

Upprop.

Vid olika tillfällen har, såväl offentligt som enskildt, framhållits önskvärdheten af att söka åstadkomma ett museum för sådana till den sceniska konsten hörande för mål, som kunna för densamma ega betydelse i instruktivt hänseende, eller som böra bevaras till efterverlden i deras egenskap af bidrag till våra svenska teatrar och våra sceniska konstnärers historia.

Grunden till ett museum med syfte att tillvarata och samla sådant, som med den sceniska konsten har samband, är, kan man säga, redan lagd. I det sedan flera år existerande Musikhistoriska Museet, hvars intresseområde helt naturligt omfattar en hel del af hvad till musikalisk-scenisk konst hör, finnes redan åtskilligt som utslutande är belysande för den sceniska konsten, och dessutom hafva flere denna konststart närstående personer gifvit löfte om särdeles värdefulla bidrag till en sådan samling. Om man dertill lägger att ett blifvande teatermuseum kan påräkna att som depositum få mottaga en del vid Kongl. Teatern befintliga äldre, teaterhistoriskt värdefulla kostympersedlar och andra föremål af intresse, så är ju redan dermed en god början gjord. Meningen vore att med Musikhistoriska Museet framlades förena den sålunda nybildade samlingen.

Musikhistoriska Museets styrelse tillåter sig därför göra en vördsam hemställan till dem, som äro i besittning af sådant som för en dylik samling kan vara lämpligt, att bidra till idéns förverkligande. Till ledning i detta afseende må här nämnas något af hvad ett teatermuseum skulle omfatta:

1. Äldre och nyare dekorations-
esquisser och modeller till teaterdekorationer samt kostymbilder.
2. Mise-en-scènes och allt hvad som med artistisk regie eger samband.
3. Bilder och planer öfver svenska och större utländska teatrar jemte uppgifter om desammas byggnad, utrymme m. m.
4. Teaterlitteratur: biografiska skrifter och teaterhistoriska arbeten, tryckta och i manuskript, samt aktstycken och urkunder rörande svenska teatrar och teatersällskap.
5. Affischer, program, äldre teaterbiljetter samt teater- och musiktidningar.
6. Porträtt och autografer af sceniska artister och andra till teatern hörande personer, såväl svenska, som mera bemärkta utländska.

7. Kostymer och kostymdelar, som användts af framstående sceniska artister, samt minnen och kuriosas, som stå i samband med deras artistiska verksamhet eller framhålla någon sida af deras konstnärspersonlighet.

Gåfvor af nämnda slag mottagas med tacksamhet af undertecknad, Svanberg, som träffas hvarje helgfri dag å Kongl. Teaterns kansli, hvarest, i dertill lämplig lokal, de sålunda skänkta föremålen tillsvidare förvaras; och kommer för hvarje gåfva att lemnas ett behörigen utfärdadt qvitto, som erkänner mottagandet.

På samma gång tillåter sig Musikhistoriska Museets styrelse att ställa en varm uppmaning till alla, som med gåfvor af äldre musikinstrument äro i tillfälle att främja detta af allmänhetens intresse så lifligt omfattade museum, att hvar i sin mån bidraga till att detsamma måtte nå en sådan utveckling, att det en dag kan ställas i värdig jemnbredd med sådana samlingar i åtskilliga andra europeiska hufvudstäder, der man långt tidigare kunnat lägga grunden dertill och haft betydligt rikare resurser till samlingarnes förkofran.

Stockholm den 7 nov. 1905.

För Musikhistoriska Museets styrelse:

AXEL BUREN.

Johannes Svanberg.

Om Musiken som uttrycksmedel.

Ett litet bidrag till tonkonstens estetik
af

C—I L.

»Hvad är det egentligen, som genom musik kommer till uttryck?» — denna fråga ställdes en gång till mig af en mångsidigt bildad och med musikaliskt sinne begåfvad man. Jag svarade: musiken ger uttryck åt känslor. Huruvida den frågande själf hade någon färdig åsikt om saken, vet jag icke; men tydligt var, att han icke fann sig tillfredsställd af det svar, han fått. Frågan gaf mig emellertid anledning att tänka öfver detta ämne och söka bilda mig en klarare och fullständigare uppfattning af detsamma. Resultatet vågar jag härmed framlägga.

Att musiken, hvad den eljest möjligen kan vara i stånd att uttrycka, afspeglar känslöstämningar, derom väl intet tvifvel ega rum. Man får ju ofta höra sägas: »Denna melodi är vemodig, sorglig, denna uttrycker djup smärta, denna åter sprittande lefnadsglädje» o. s. v. Men vemod, sorg, smärta, glädje äro känslor. Jag kan ock till stöd för det ofvan omnämnda svaret anföra yttranden af berömda författare. Hegel säger i sin estetik,

att musiken såsom konst fattar ett andligt innehåll i känslans form, och att hvad den uttrycker är det i känslan försänkta innehållet. Vischer betecknar känslorna såsom musikens stoff och innehåll. Carriere säger, att musiken »offenbart Stimmungen». Enligt Grubbe måste musiken »få till sin egentliga och förnämsta syftning att genom förhållandet mellan och växlingen af de antingen på hvarandra följande eller simultana tonerna gifva ett uttryck af vissa känslor». Och Spencer, den på vissa håll så beundrade engelske tänkaren, talar om, huruledes musik »återupplifvar känslor och framkallar sådana känslor, som vi aldrig förut rönt». Att säga, det vi genom musik ge uttryck åt känslor, torde sålunda vara att uttala en temligen allmänt erkänd, snart sagdt trivial sanning. Men man kan fråga: är musiken i stånd att derjemte uttrycka något annat? Jag vill undersöka, huru dermed förhåller sig.

Af de föremål, som omgifva oss i den yttre världen, upptaga vi i vårt medvetande genom åskådning eller varseblifning bilder, hvilka sedan i vårt minne förvaras. Som hvar och en vet, hafva vi en oändlig mängd af sådana bilder inom oss. Vi hafva också förmåga att genom omdaning af de i minnet förvarade bilderna skapa nya, mer eller mindre olika de yttre föremålen. Denna förmåga är hvad vi kalla fantasi. Åt fantasiens bildverkan man genom bearbetning af olika material gifva yttre gestalt, och den bildande konstnären — målarens, skulptörens, arkitektens — verksamhet består i att i taflor, skulptur- och byggnadsverk gifva uttryck åt fantasiens inre alster. Musiken räknas icke till de bildande konsterna. Men förefinnes mellan den och dessa ingen motsvarighet? Är den till endast för vår känsla, icke för åskådningen?

Att en melodi, hvilken förnimmes medelst hörselorganet, är en företeelse af helt annat slag än ett med ögonen och känselsinnet uppfattbart ting — vare sig af naturen eller människan danadt —, är ju tydligt. Men likheter dem emellan finnas dock. En melodi har — såsom bestående af lägre och högre toner, af längre och kortare sådana — i likhet med tinget en viss gestaltning, och melodien delar kunna liksom tingets motsvara hvarandra på sådant sätt, att de tillsammans bilda ett för vårt skönhetssinne behagligt helt. Melodier utgöra, kan man säga, likväl som penselns eller mejselns alster bilder, som dansar eller inre, af fantasien frambragta mönster, men bilder, som endast finnas i tiden, icke, såsom en målning eller en bildstod, i rummet. Det är därför ett icke alldeles oegentligt uttryckssätt att tala om tonbilder, tonfigurer, tongestalter, »tönend bevegte Formen», såsom en tysk författare, Hanslick, säger. Men under det melodien sålunda uppfattas af åskåd-

ningsförmågan, hvilken i detta fall betjenar sig af örat som organ, så tilltalar den på samma gång vår känsla. Hvarje melodi uttrycker nemligen en följd af olika känslor, ungefär på samma sätt — torde man kunna våga säga — som ett ansigte genom det vexlande minspelet uppenbarar en följd af olika känslöstämningar. — Låter man flere toner ljuda samtidigt, och äro dessa valda så, att de passa tillsammans, så uppstår hvad man kallar ett ackord. Ett sådant uttrycker en viss känslöstämning, och liksom våra känslor äro mångskiftande, så finnas också ackorder af många olika slag. Beledsagas en längre eller kortare melodi med en efter densamma lämpad följd af ackorder, en till densamma passande enkel harmoni, så förstärkes derigenom det intryck, den i och för sig är egad att göra på känslan. Är den beledsagande harmonien mer konstfullt utdanad, i det att de i densamma ingående särskilda stämmorna ställvis uppträda med en viss melodisk självständighet i förhållande till hufvudstämman, så tages hos åhöraren den musikaliska åskådningsförmågan mer i anspråk, än om harmonien utgöres af en enkel ackordföljd. I ännu högre grad är detta fallet, då man lyssnar till tonverk, der ingen stämman kan sägas ha alldeles öfvervägande betydelse för det hela, ingen är blott och bart eller ens hufvudsakligen ackompanjerande, och der det melodiska elementet genomtränger och beherskar hela harmonimassan, nästan så, som ett fint utarbetadt formväsen genomtränger alla delar af en gotisk praktbyggnad. Som exempel tjena de stora mästarnes kamarmusikverk och symfonier. — Af hvad som nu blifvit sagdt framgår, att enligt min mening en tonsättare, då han skapar ett instrumentalverk, ger uttryck både åt känslor och fantasibilder, att musiken således är till både för känslor och för åskådningsförmågan. En i högsta måtto intressant inblick i fantasiverksamheten hos ett musikaliskt snille af första ordningen bereder oss Mozart i ett af sina bref. »Vid sådana tillfällen» (d. v. s. i inspirationsens stunder), säger han, »värms liksom min själ; den musikaliska bilden blir allt ljusare, och kompositionen blir nästan färdig i hufvudet, så att, hur lång den än må vara, jag i en enda blick andligen öfverskådar den, såsom när man ser en tafla eller en vacker människa, och detta då ej efter hvartannat, såsom det sedan måste ordnas, utan såsom på en gång tillsammans». Detta märkvärdiga yttrande*) af den store tonkonstnären tjenar, tycker jag, att bestyrka hvad jag ofvan sagt om melodier såsom utgörande bilder, i viss mån analoga med målningar eller skulpturverk.

Man kan nu gå vidare och fråga,

*) Här citeradt efter F. von Schéele, »Det mänskliga sjäslifvet», sid. 259.

om musiken icke äfven uppfattas af förståndet. Denna fråga tvekar jag icke att besvara med nej. Men härmed menar jag icke, att man ej kan anställa förstånds betraktelser öfver ett musikstycke, som man hört; jag menar icke, att man ej skulle kunna i viss mån med förståndet utreda de intryck, man fått vid åhörandet. Utan tvifvel kan man det, liksom man kan reflektera öfver de olika sinnliga känslaintryck, som man rönt under njutningen af olika rätter vid en måltid. Men säger man icke på grund af detta senare förhållande, att den gastronomiska njutningen är en förståndets sak, så bör man väl icke, på grund deraf, att man kan reflektera öfver den musikaliska njutningen, säga, att musiken uppfattas med förståndet. Min mening är icke heller att neka, det förståndet kan vägleda oss att vid åhörandet af ett större, mera kompliceradt musikverk upptäcka vissa skönheter, som icke genast och omedelbart te sig för känslan och den musikaliska åskådningsförmågan, t. ex. beträffande styckets planläggning, anordningen af dess hufvuddelar o. d. Helt visst är förståndets hjälp i detta afseende ofta af ej ringa betydelse. Ännu ett tredje missförstånd bör förebyggas: Jag nekar icke, att sångstycken, då de föredragas, i mer eller mindre mån uppfattas af förståndet. Men det är då *orden*, som af förståndet uppfattas, ej musiken. Hvad jag menar, då jag säger, att musiken icke uppfattas af förståndet, är, att den icke såsom *ren* musik, såsom verkande på det för musiken egendomliga sättet, förmår ge uttryck åt tankar, så att dessa vid åhörandet framgå ur musiken och af åhörarens förstånd uppfattas. Riktigheten af den åsikt, jag härmed uttalat, borde väl egentligen vara uppenbar för hvar och en, som något sysselsatt sig med musik. Men då temligen oklara föreställningar om denna sak äro gängse, vill jag söka närmare utreda den och gifva skäl för min mening. (Forts.)

Musikpressen.

På Carl Gehrman's förlag har utkommit:

för en röst med piano

Svedbom, Vilhelm: *Liebes-Lieder*. Fünf Gesänge. An. H. . . . N:o 1 »Goldne Brücken seien alle Lieder mir» (diss-fiss) 50 öre; N:o 2 »Mein Herz ist wie die dunkle Nacht» (ess—ass) 75 öre; N:o 3 »Wie flüchtig rinnt die Stunde» (h-fiss) 75 öre; N:o 4 »O sprich, was willst du dich schämen» (cf) 50 öre; N:o 5 »Des Waldes Wipfel rauschen» (diss-fiss) 50 öre.

för soloröster och kör med piano:

Svedbom, Vilh.: *I skogen*. Idyll. Tillägnad Hilma Svedbom den 28 sept. 1896. Klaverutdrag Ord af Emil v. Qvanten. Pris 3 kr. Körstämmor (Sopran, alt, tenor, bas) à 50 öre.

Ofvannämnda efterlemnade sångkompositioner af dr. Svedbom, vittna, liksom andra hans verk i samma väg, om framstående talang som tonsättare och fin smak så väl i textens musikaliska omklädnad som i det sången uppbärande ackompanjemang. Sångerna 1—4 ha text af Geibel, N:o 5 af v. Osterwald; alla äfven försedda med svensk text. Kör-verket »I skogen» (om 30 sidor) torde blifva en god ackquisition för våra kör-sällskap. Förläggaren tillkännagifver emellertid att »offentligt utförande utan förläggarens medgifvande förbjudes.» Alla häften äro försedda med ett lyckadt profil-porträtt af tonsättaren.

Litteratur.

På Albert Bonniers förlag har utkommit:

Richard Wagner: *Nibelungens ring*. Musikdrama. Svensk öfversättning af Sigrid Elmblad. Med ledmotiven i notskrift. Pris kr. 3: 75.

I sammanhang har man här en lyckad öfversättning af Wagners »Ring», börjande med »förafton» till trilogien: »Rhenguldet», hvars text i öfversättning af fru Elmblad utkom, då detta musikdrama först här uppfördes. Här efter följa då »Valkyrian» (första dagen), »Siegfried» (andra dagen) och »Gudaskymning» (tredje d.). I textens marginal angifvas de särskilda »ledmotiven», hvilka i notskrift förekomma på särskilda blad, som uppslagna visa notskriften, så att man vid läsningen kan följa med på denna och ha noterna för ögat. Den Wagnerska textens alliteration är naturligtvis följd i öfversättningen och titelbladet på boken illustreras med ett porträtt af Wagner.

På Breitkopf & Händels förlag, Leipzig, har utkommit (i kommission fr. Dürerverlag. Prag).

Handbuch für Konzertveranstalter.

Schering A: *Geschichte des Instrumentalkonzerts.*

»Handbuch der Konzertveranstalter» innehåller först råd för sådana af Dr. Rich. Batka i följande stycken: 1. Konsertföranstaltaren, 2. Konsertarterna, 3. Engagementet, 4. Förhållandet till konstnären, 5. Programmet, 6. Konsertlokaler, 7. Propagandan, 8. Konsertbruket, 9. Programbladet. Vidare afdelningar äro: konsertagenturen, konstnärstabeller (förteckning öfver framstående konstnärer af olika fack), konstnärsföreningar, föranstaltare af solistkonserter, kalender (med märkliga musikers födelse och dödsår), Annonser.

A Scherings ofvan nämnda intressanta bok tillhör en samling »Kleine Handbücher für Musikgeschichte», herausgeg. von dr Herm. Kretschmar». Af

bristande utrymme kunna vi vid denna anmälan endast anföra det rikhaltiga innehållet, hvilket är följande: Inledning: Litteratur- Quellen. Afd. I Das konzertierende Element in der Instrumentallitteratur des 17 Jahrhunderts und die Anfänge des Instrumentalkonzerts — II kap. 1 Die Konzertsinfonie. Kap. 2 Das Concerto grosso. Kap. 3 Das Solokonzert — III. kap. 1 Das ältere deutsche Konzert. kap. 2 Das Konzert der Mannheimerschule und die konzertierende Sinfonie — IV Das Klavierkonzert bis Mozart. Kap. 1 Das Norddeutsche Cembalekonzert und das Pianoforte-Konzert. Kap. 2 Das Klavierkonzert der Wiener-Schule — V. Kap. 1 Das Konzert der französischen Geigerschule, kap. 2 Das instrumentalkonzert von Beethoven bis auf die Gegenwart. a) Das Klavierkonzert, b) Das Violinkonzert, c) Das Konzert für Violoncello und Viola, d) Das Bläserkonzert. — Vidare: Schlusswort. Nachtrag. Namen- und Sachregister.

Gyldendalske Boghandel. Nordisk Forlag, Köpenhamn, har utgivit:

Illustreret Musikhistorie. En Fremstilling for Nordiske Læsere af Hortense Panum og William Behrend. 34 och 35 häft. à 1 kr.

Efter långt mellanrum har med dessa häften kommit fortsättning på den i Sv. Musikt. förut anmälda förtjenstfulla danska musikhistorien. Enligt tillkännagifvande skall »efter författarens bestämda löfte» sista häftet af verket utkomma innan 1 dec. i år. Innehållet i dessa häften är följande, Häft. 34: Musiken i Norge (forts.) — Sekstende kapitel: Musiken i Danmark efter 1775. Illustrationer i detta häfte äro: porträtt af Johan Selmer, Ole Bull, d:o ungdoms-porträtt, Chr. Sinding, Joh. D. Behrens; J. A. P. Schultz, Thomas Thaarup, F. L. Æ. Kunzen. Claus Schall, Vinc. Galeotti, H. O. C. Zinck, Du Puy (som Don Juan), Siboni (i »Vestalinden»), Julie Tutein, Weyse (som ung och äldre), Kuhlau; dessutom Kunzen-Karikatur och Dekoration från »Chinafarerne».

Häft. 35: Musiken i Danmark (forts.). Illustrationer: Porträtt af And. Pet. Bergreen, J. F. Fröhlich, Wexschall, Kellermann, Fr. J. Gläser, Napoleon Torre, N. W. Gade (som ung och äldre) J. P. E. Hartmann (ungdomsbild), Emma Hartmann; dessutom facsimiler af Gades och Hartmanns handstil och notstil samt en bild af Hartmanns sommarbostad i Nærum.

Zeitschrift der Internationalen Musikgesellschaft, Häft. II, innehåller: Julien Tiersot (Paris): Gabriel Fauré; — Alfr. Heuss (Leipzig): Der Bohn'sche Gesangverein in Breslau (1881—1905), — H. Bewerunge (Maynooth College): On the Tuning of Bells; Musikberichte, etc.

Neue Zeitschrift für Musik. Hufvudinnehållet i sist utkomna Häft. 44—46 är följande. Häft. 44 (Regerhäfte): Th. Müller Reuter: Max Reger als Orchesterkomponist; — H. Leichtertritt: Max Reger als Kammermusik-Komponist; — Dr. W. Niemann: Max Reger als Klavier-Komponist; — M. Hehemann: Max Reger als Lieder-Komponist. Porträtt af M. Reger och pianostycke, »Perpetuum mobile», af honom medföljer; — Häft. 45: Tonsetzer der Gegenwart. XII Josef Reiter (m. porträtt) af Max Morold; — Nic. D. Jantar: Aus Russlands Musikgeschichte (Wlad. W. Stassow); — Häft. 46: H. E. Schaub: Nutzen und Schäden des modernen Konzertwesens; — Dr. Martin Seydel: Die Krankheiten der Singstimme.

FÖLJETONG.

Schiller eller Fahlerantz.

En Schiller-anekdot, öfverflyttad till Upsala?

Då man i våras firade minnet af den store diktaren Friedrik Schiller, hvars dödsdag d. 12 maj inträffade för hundra år sedan, framträdde en musiktidning därstädes med ett särskildt Schiller-nummer. I detta förekommer en uppsats med titel: »Schiller als Retter in der Not», innehållande följande Schiller-anekdot, som säges vara mindre bekant.

Bland lärjungarna i Karlsskolan i Stuttgart, hvilka hörde till »Räuber»-diktarens kamrater, var det en, hvars namn dock ej gått till eftervärlden, som, kanske förled af sin kamrats diktarsnille, själf ifrigt slog sig på poetiska försök och i ensliga stunder egnade sig åt versmakeri. Då den unge Schiller en dag gick igenom de utrymda skolsalarna för att söka något som han glömt, fann han denne sin kollega insomnad vid ett skolbord med hufvudet stödt mot armarna. Betänkt på något skälmstycke, smög han sig närmare och böjde sig ned öfver den sovande. Då fick han se på det nedbläckade bordet en skriven vers, bara två rader, och bredvid en ännu fuktig fjäderpenna. »Aha, han har velat dikta», tänkte Sciller och mönstrade sin kamrats suilleprodukt. Den lydde så:

»Die Sonne drang mit ihrer Strahlen
Spitzen
Bis auf des Meeres tiefsten Grund —»

Dermed var det slut; hvad vidare skulle ske, »auf des Meeres tiefsten Grund» — det stod i vida fältet. Men Friedrich Schiller visste det, och dopande pennan i bläckhornet skref han oförmärkt dit fortsättningen af versen samt lemnade tyst, med skälmaktigt leende, skolsalen.

När den andre vaknade, gnuggade han sig i ögonen och blicken träffade

sedan strax den vers han skrifvit och som han väl erinrade sig — men, hvad var det? Versen var nu avslutad och detta med en högst öfverraskande vändning. Stirrande betraktade han versen, som liksom hånande mötte hans blickar. Den lydde sålunda:

»Die Sonne drang mit ihrer Strahlen
Spitzen
Bis auf des Meeres tiefsten Grund —
Die Fische fangen an zu schwitzen —
O Sonne! mach es nicht zu bunt!»

I öfversättning skulle versen lyda ungefär så här:

»Solstrålarne, glödbeta, tränga
Till hafvets djup, till fiskars hem,
Der svettiga de matt sig svänga;
O milda sol! förskona dem!

Från det upphöjda till det löjliga är, som man vet, blott ett ringa steg. Hvad den tragikomiska diktens första upphof beträffar, vet man ej hur han avslutat sin dikt.

Den här berättelsen från Schillers skoltid är ju rätt märklig, ifall den är sann, då man jämför den med den hos oss väl allmänt kända anekdoten från Upsala om en liknande händelse, som der skulle ha passerat mellan skalden prof. Atterbom och d. v. professor (sedan biskop) Fahlerantz. Det säges nämligen att Fahlerantz en dag gjorde besök hos Atterbom men ej träffade honom hemma. Han gick då in i hans arbetsrum och till skrifbordet för att skriftligen meddela honom sitt ärende. Der föll då hans öga på en börjad dikt, hvars begynnelestrofer lydde:

Solstrålarne, trängda tillhoppa,
Ett eldhaf af jorden beredt...

hvarpå den för sin skämtsamhet och kvickhet bekante Fahlerantz tillade följande slutstrofer:

»Och fiskarne flämta och ropa:
»Fy fan, hvad här börjar bli hett!»

Det är väl knappast troligt, att den svenska anekdoten blifvit känd i Tyskland och sedan tillskrifven Schiller och hans kamrat. Schiller var, som bekant född 1759, de båda Upsala-professorerna båda 1790. Mera troligt är då, att Schiller-anekdoten varit känd af någon svensk, som applicerat densamma på Atterbom, den fosforistiska skalden, och hans skämtsamme akademiekollega.

F. H.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern.

- Nov. 3, Tschaiowsky: *Eugen Onegin*.
4. Konsert med biträde af violoncell. prof. Hugo Becker, frök. Valborg Svärdström o. signora Maria Labia.

5. Bizet: *Carmen*.
6. R. Wagner: *Lohengrin*. (Elsa: frk. Svärdström)
8. Puccini: *Bohème*.
9, 15. Gounod: *Romeo och Julia*. (Julia: frk. Svärdström.)
10. Mozart: *Don Juan*.
11. Rossini: *Wilhelm Tell*.
12. Boito: *Mefistofeles*. (Margareta-Helena: signora Maria Labia.)
13. Thomas: *Mignon* (Mignon: frk. Svärdström.)

Östermalmsteatern.

- Nov. 4—16. Louis Varney: *d'Artagnan*, operett i 3 akter af Paul Ferrier och Jules Prévé. Öfv. af E. Wallmark. (Constance, Armide: frk. R. Grünberg, fru Rowe; Bonacieux, De Tréville, d'Artagnan, Planchet: hrr Lund, Bergström, Allum, Ralf; Athos, Porthos, Aramis: hrr Haxell, Svensson, Ullman.)

Musikaliska Akademien.

- Nov. 10. Konsert af Vilh. Stenhammar, Beethoven-afton. 14. Musikföreningens 70:de konsert, egnad åt minnet af dr. Vilhelm Svedbom. Biträdande: frkn. Valb. Svärdström, Alfhild Larson (ackomp.), fruor Dina Edling, Julia Clausen; hrr John Forsell, H. Malm, G. Sjöberg; k. hofkapellet. Dirigent: Prof. Franz Neruda. 1. Beethoven: Uvertyr till »Coriolanus»; 2. Vilh. Svedbom: a) Körer à capella, b) Solosång; c) »I rosengården», för soli, bland kör och ork.; 3. Mozart: Requiem.

Vetenskapsakademien.

- Nov. 3, 5. Prager Stråkkvartettens konserter. 3. nov. 1. Tschaiowsky: Kvartett Ess-moll, op. 30; 2. J. Haydn: Kvartett B-dur; 3. A. Dvorak: Kvartett, Ass-dur, op. 105; — 5 nov. 1. Mozart: Kvartett, D-moll; 2. Vit Novak: Kvartett, D-dur; 3. E. Grieg: Kvartett, G. moll.
7. Konsert af miss Elyda Russel Biträdande: hr A. Runnqvist, frk. Märtha Ohlson.
13. Konsert af frkn. Zelma Wall och Sigrid Miltpæus.
16. *Ia kammarmusikafon* af frk. Märtha Ohlson, hrr Axel Runnqvist o. Carl Lindhe. 1. Rich. Strauss: Sonat för violoncell och piano; 2. J. Brahms: Sonat för violon och piano; 3. Rob. Schumann: Pianotrio, D moll.

Den konsert som i början af månadens gafs på kgl. teatern hade sitt stora intresse deraf att vi här fingo göra bekantskap med en af nutidens förnämsta konstnärer, nämligen violoncellvirtuosen Hugo Becker, som på ett kort besök gästade den skandinaviska nordens. Prof. Becker, f. 1864 i Strassburg, är son af den utmärkte violinisten Jean Becker, skaparen af »Florentiner-kvartetten». Sjelf är Hugo Becker medlem af den ansedda Heermann-kvartetten och lärare vid Hoch-

ska konservatoriet i Frankfurt a. M. Vid nämnda konsert utförde prof. B. konsert för violoncell och ork. af Haydn, Cantabile af Cui och Zigenardans af Jeral samt, extra, Adagio af Nardini. Med tekniskt mästernskap som trotsar alla svårigheter af passager, dubbelgrepp, flageoletter etc, förenar konstnären ett välljud och en nobless i spelet, som knappast kan öfverträffas. En ståtlig figur och fläddfritt uppträdande bidrager ock att göra konstnären uppträdande sympatiskt. Publikens rikliga bifall och flera inropningar vittnade också om riktig uppskattning af konstnärens utmärkta prestationer. Som klassisk inledning till Haydn-konserten kan betraktas första programnumret, Mozarts uvertyr till »Titus», och en aria med obligatviolin ur dennes »Idomeneo», utförd af fröken Svärdröm och hr Zetterqvist med orkester. I konsertens mera mångskiftande fortsättning fick man höra utom nämnda mindre violoncell-nummer, med af hr Lang utfördt pianoackompanjemang, Foronis vackra »Ouverture melancolique» och Smetanas intressanta symfoniska dikt »Moldau» såsom orkesternummer, samt af signora Labia aria ur Norma (»Casta Diva»), Elegie af Massenet och »Il Suscello» af Bossi, de senare till piano.

I »Mefistofeles» har signora Labia gästade med dubbelrollen Margareta-Helena. Den unga sängerskan har dugtig röst, särdeles hvad höjdonerna beträffar, men sången störes af något bred vokalbildning och den dramatiska framställningen kunde vara bättre, särskildt i Margaretas parti.

Östermalmsteatern ger fortfarande operetten »d'Artagnan», som är mera opéra comique än operett. Musiken af Varney, bekant här genom operetten »Musketörerna i Klostret», är ganska underhållande och handlingen är i det hela rätt liflig. De utförande förtjena det bifall som egnas dem, särskildt fröken Grünberg och fru Rowe samt hr Allum (hufvudpersonen) och hr Lund.

Den utmärkta Prager-stråkkvartetten, hvars första konsert omnämndes i förra numret, gaf ytterligare tvenne den 3 och 5 nov., hvaraf den förstnämnda bjöd på Tschaiowskys kvartett, Ess moll op. 30, Dvoraks Ass dur op. 105, båda rika på intressant och vacker musik, och derjemte en af Haydn, B. dur. Sista konserten, matiné, upptog programmet Mozarts härliga D-mollkvartett och Griegs, G-moll samt en ny (manuskript) sådan af Vit Novak, här förut obekant komponist. Denna inleddes med en Fuga, Largo misterioso, rätt intressant och fortsattes med en Fantasia (Allegro passionato), en mycket intrasslad, föga njutbar zigenarmusik. De förträffliga exekutorerna rönt äfven nu publikens stora erkännande.

För fullt hus gaf Vilh. Stenhammar sin senaste Beethoven-afton, hvarvid

den utmärkte pianisten spelade sonaterna op. 2 n:o 1, Ess dur op. 27 n:o 1 och Ass dur 110 samt de vackra 32 Variationerna öfver ett originaltema, allt framkallande lifligaste bifall.

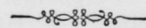
Musikföreningen, som nu åter bekommit hofkapellets biträde, gaf efter ett års uppehåll sin första säsongkonsert den 14 d:s. Denna var egnad åt minnet af föreningens ledare N:o 2, dr. Vilh. Svedbom; prof. Fr. Neruda är fortfarande dess konsertdirigent. Denna konsert inleddes med Beethovens grandiosa »Coriolanus»-uvertyr och afslutades med Mozarts sköna, här ej på länge gifna »Requiem», antagligen valdt i sammanhang med minnesfesten i anledning af dr. Svedboms frånfälle. Af dennes verk upptog programmet solosånger: »Ro, ro», »Fridsönskningar», »Maaneskin», »Till Greta», sjungna af frök. Svärdröm, och »Källan», »Svarta Svanor» och balladen »Sten Sture», sjungna af hr Forsell, samt slutligen den välbekanta »I rosegården» för soli, blandad kör och orkester, hvari frk. Svärdröm och hr Forsell utförde solopartierna; dessa återgäfvos i »Requiem» af fru Edling och Clausen samt hrr Malm och Sjöberg. Fullsatt salong hyllade med varmt bifall de medverkande och dirigenten. I hoflogen såg man Prins Eugen, hertiginnan af Dalarne och prins Gustaf Adolf med gemål.

Konsert gafs d. 7 af en australisk sängerska miss Elyda Russel, som en tid uppehållit sig i vårt land. Hon är begåfvad med rätt stor och äfven väl skolad röst, mezzosopran, men föredraget var något forceradt och monotont. Jemte sånger af Scarlatti, Pergolese, Händel, sjöngos modernare af Widor, Tschaiowsky och Massenet samt språkligt rätt korrekt utförda svenska folkvisor och sånger af Sjögren och Peterson-Berger. Slutligen sådana af Rob. Franz, Schumann, Schubert och Brahms, Hr Runnqvist biträdde med F-dur-romansen af Beethoven och Gavotte af Bach. Frk. Märtha Ohlson biträdde vid pianot.

En konsert af sängerskan frk. Zelma Wall och fröken Sigrid Miltpæus, pianist, ha vi ock att omnämna. Fröken W. sjöng arior ur »Figaros bröllop» samt »Samson et Delila» jämte sånger af Merikanto, Bror Beckman, Massenet, Puget. Sjögren och Peterson-Berger. Frk. M. spelade solo Nocturne och Fantaisie-Improptu af Chopin och Valse, E-dur, af Moszkowski. Den rätt talrika publiken sparade ej på bifallet.

Särdeles intressant och njutningsrik var första kammarmusik-konserten af trion frk. Märtha Ohlson, hrr Runnqvist och Lindhe. Den inleddes med en sonat F-dur, op. 6, af den nu så berömda, storslagne symfonikern Rich. Strauss. Nämnda sonat för violoncell och piano, alltigenom enkel och melodisk, röjer den unge tonsättaren. Mera mogenhet företer den därpå spelade sonaten op.

100 för violin och piano af Brahms, hvars begynnelse mycket påminner om Walters prissång i »Mästersångarne». Till slut bjöds på Schumanns allvarligt stämningsfulla och fängslande Piano-trio, D-moll op. 63. Det på alla händer förträffliga utförandet fick välförtjänt bifall af de talrika åhörarne. Fortsättningen af dessa triokonsorter motses med stort intresse.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Måndagen den 20 i denna månad ha jemt hundra år förflutit sedan Beethovens enda sceniska skapelse, »Fidelio», första gången framträdde inför allmänheten, då under namn af »Leonora» och å hofoperan i Wien. Med anledning häraf kommer operaverket att på denna dag uppföras å de flesta större operascener i Europa. Operan i Stockholm har äfven förberedt ett sådant framförande genom ny partibesättning och ny insstudering af verket. Af rollnehafvarna från operans senaste uppförande återstår endast titelpartiets innehafvarinna, fru Caroline Östberg.

»Fidelio», med Sonnleithners af Treitschke ändrade text, öfversatt af Bernh. Crusell, uppfördes i Stockholm på k. operan första gången d. 14 april 1832 och gick till 3 febr. 1833 öfver scenen 6 gånger. Operan har sedan mera sällan upptagits, men under Job. Elmlads regie vid k. teatern skedde det pietetsfullt vid midten af december, till minne af Beethovens då timade födelsedag, årligen från 1897 till 1901. Då operan senast gafs här, d. 18 dec. 1901, var det med följande rollbesättning: Leonora, Marcellina: fru Östberg, frk. Karlsohn; Florestan, Don Fernando, Don Pizarro, Rocco, Jacquinot: hrr Bratbost, Södergren, Söderman, Elmlad, Max Strandberg.

Musikhistoriska museet har såsom gåfva af fru Christina Nilsson, grefvinnan de Casa Miranda, fått mottaga en synnerligt vacker velle (lira, något liknande vår svenska nyckelharpa), sign. J. N. Lambert, Paris 1774, samt åtskilliga fotografiporträtt, framställande den berömda konstnärinnan under olika tidsskeden. Grevinnan de Casa Miranda har vid flere tillfällen förut genom värdefulla gåfvor visat sitt intresse för Musikhistoriska museet.

Derjemte har museet från hofmusik-handlaren Georg Lundqvist mottagit som gåfva ett tiotal porträtt af berömda musici och operaartister, en del med egenhändiga påskrifter och infattade i ramar.

Kammarmusikafnarna af frök. Märtha Ohlson samt hrr Runnqvist och Lindhe komma att blifva tre, hvaraf

den andra, 18 jan. 1906, har följande program; Victor Vreuls: Sonat H-dur för violin och piano; C. Saint-Saëns: Sonat C-moll för violoncell och piano; Gabriel Fauré: Pianokvartett, C-moll. — Tredje aftonen utföras: Em. Sjögren: Sonat E-moll för violin och piano; Ed. Grieg: Sonat A-moll för violoncell och piano samt Pianotrio, Ess-dur, af Franz Schubert.

Konserter. Fröken Astrid Ydén, den unga svenska harpisten, som i våras gjorde stor lycka i London med sitt artistiska spel och der gaf en konsert under prinsessan Margaretas af Connaught beskydd, kommer att här ge en konsert i Musikal. akademien med biträde af sängerskan frk. Maja Köhler och hr W. Stenhammar.

Hr Jackson Norris konsert är uppskjuten till d. 29 nov.

Fru Aino Ackté-Renvall, den framstående finska sängerskan, anlände med ångaren Bore från Åbo d. 9 nov. till Stockholm och fortsatte resan söderut med snälltåget kl. 10,10. Fru Renvall kommer att i den närmaste framtiden konsrtera i Braunschweig, Köpenhamn och Malmö.

Sven Scholander i Berlin. Från Berlin skrefs den 6 dennes. Gårdagens första Scholander-soaré i Bechsteinsalen h'ef den faktiskt största succés sängaren, som var vid utmärktaste disposition, bitills vunnit i Berlin. Ett långt i förväg utsåldt hus mötte honom vid framträdandet med långvarig och liflig välkomstapplåd och under aftonens lopp tog bifallet karaktären af rent af stormande ovationer i form af tolf inropningar, fem extranummer, blomster, jubel och nadsduksvifningar. Programmet, som upptog tyska, svenska och franska sänger i tre afdelningar, var till större delen alldeles nyinstuderadt, och redan dess andra nummer, Liliencrons »Zwei Meilen Trabe», med musik af sonégifvaren, bisserades, något som sedan begärdes för ytterligare två af programmets nummer. Scholander reser i morgon till Schweiz och Sydtykland för att åter den 3 dec. sjunga här.

Kristina Nilsson, grefvinna Casa de Miranda, befinner sig för närvarande å Grand Hôtel Saltsjöbaden, där hon kommer att vistas någon tid.

Bröllop firades den 6 nov. å Saltsjöbaden mellan operasängerskan fru Mathilda Jungstedt och artisen Fritz Reutersvärd.

Stockholms Sångarförbund gaf den 5 d:s konsert i Östermalms kyrka för erhållande af grundplåt till ett blifvande säng- och musikpalats i hufvudstaden.

† **Axel Tamm.** Med bruksegaren Axel Tamms fränfalle d. 8 nov. i en

ålder af 49 $\frac{1}{2}$ år förlorade hufvudstaden en man, som på litteraturens och tonkonstens område egde grundlig bildning och som mecenat inlagt stora förtjenster. Särskildt ha offentliga bibliotek, och specielt Musikaliska akademien, af honom flerfaldiga gånger fått mottaga mycket värdefulla gåvor. Skickligt piarist var det i synnerhet musiken, som han med stort intresse omhuldade och satte sin glädje i att befördra. Axel Evald Tamm var son till godsegaren K. A. Tamm på Tve-taberg och hans maka, född Östberg.

Från våra grannland.

Helsingfors. Nov. 1—9 Under senaste tidens oroliga tillstånd i vårt östra grannland ha kommunikationerna med Finland till en del varit afbrutna och underrättelserna från dess hufvudstad knappa. Från sista oktober till 5 nov. var generalstrejk der proklamerad och tidningar derifrån uteblevo. En ny tid af frihet hoppas man nu skall randas för det förtryckta landet, och glädjen häröfver har uttryckt sig i offentliga festföreställningar. En sådan egde nyligen rum på Svenska teatern, med följande program: 1. Prolog af Hjalmar Procopé; 2. uppförande af »Allt för fosterlandet»; 3. utförande af »Vårt land». — Vid Folkteaterns fest utfördes: 1. Björneborgarnesmarsch; 2. Prolog af Jonatan Reuter; 3. »Landshöfdingen», dramatiseradt dikt i 1 akt af Rafael Herzberg; 4. Musik; 5. »Vårt land», dramatiseradt dikt i 1 akt af R. Herzberg; 6. Tablå. Den 8 nov. gafs af Filharmoniska sällskapet festkonsert i Societetshuset, som inleddes med afsjundandet af »Vårt land», hvarest dirigenten Rob. Kajanus utbringade ett lefve för Finlands framtid, besvaradt med trefaldigt hurrarop. Programmet var helt och hållet finskt. Vid tillfället var all servering i lokalen instäld.

Den unge lofvande pianisten Elli Rängman gaf d. 10 en konsert i universitetssalen med ett program i stor stil, bl. a. innehållande Preludium och Fuga af Bach-Liszt, Beethovens sonat op. 110, Schumanns Etudes symfoniques, Liszts Polonaise E-dur och Chopin-nummer.

Kristiania. Nov. 1—14. Nationalteatern, som under månaden haft dramatiskt program, gaf d. 8 en symfonikoncert under medverkan af violoncellvirtuosen prof. Hugo Becker och pianisten frök Johanne Stockmarr. Programmet var följande: 1. Weber: Uvertyr till »Friskyttan»; 2. Tschaiowsky: pianokonsert, G-dur, m. ork; 3. Haydn: violoncellkonsert; 4. a) Ag. Backer-Gröndahl: Konsertetude, A-moll, b) Sapellnikoff: Elfentanz (frk. Stockmarr); 5. a) Tartini: Adagio, b) Popper: Tarentella. — Fahlströms teater har uppfört »Den förlorade sonen» med fru Weihe-Berény som gäst. Den 6 gafs en konsert af en ung violoncellist hr

Herman Sandby med biträde af hr J. Backer-Lunde. Programmet upptog bl. a. Haydns violoncellkonsert och Tschaiowskys Rococo-Variationer. Dagen derpå konserterade sängerskan Asta Pera, äfven biträdd af hr B.-Lunde. En sängaften för barn har gifvits af fru Cally Monrad.

Köpenhamn. Nov. 1—14. Kgl. teatern har fortfarande haft till gäst hr Herold, som nu äfven uppträdte som Turiddo i »På Sicilien» och Alfred i »Traviata». För öfrigt ha af musikpjäser stått på spellistan »Carmen», »Elverhøj», »Orfeus och Eurydice», samt »Guldhornene», »Et Folksagn» och »Brudfærden». Fortfarande gifves på Dagmar-teatern »Flickan från Arle» och på Fredriksbergsteatern »Madame Sherry». Nørrebro-teatern har bjudit på »Corneilles klockor», att nu endast nämna dessa teatras pjäser med musik.

D. 3 nov. gafs här en populär konsert af lady Hallé och pianovirtuosen Dohnanyi. Första Palä-konserten egde rum d. 5 nov. med biträde af pianisten Anton Förster (fr. Berlin), som spelade konsert, A-dur, och Ungersk Rhapsodie af Liszt jemte andra saker af Liszt och Chopin. Programmet upptog afven Haydns »Militärsymfoni» och en orkesterkomposition af Lange-Müller: Ny festmarsch vid rådhusets invigning d. 12 sept. 1905. — D. 7 o. 13. gaf Leonard Borwick pianoaftnar och d. 4 o. 9 fru Ida Ekman populära konserter för utsåldt hus. En annan finsk sängerska, Sigrid Westerland, gaf d. 10 konsert med sänger af Hugo Wolf och Schumann, biträdd af pianisten Hugo Kroemer från Leipzig. D. 14 gaf Dansk konsertförening sin 1:a säsongkonsert, hvarvid utfördes: 1. A. Winding: Nordisk ouverture; 2. A. Eggers: »Kong Volmer», för solo, kör och ork. (ny); 3. Axel Schiøler: Symfoni No 2 (ny); 4. Lange-Müller: H. C. Andersen-kantat för solo, kör och ork. (ny). D. 11 gafs af hr Carl Nielsen en kör- och orkesterkonsert med biträde af operasängerskan Thyra Larsen och operasängaren Herold. »Frbg. kammermusikforening» har gifvit sin 2:a säsong-konsert, hvarvid utfördes: Beethoven: Stråktrio, D-dur, op. 8; Schubert: Sanger; Mendelssohn: Pianotrio, D-moll op. 49. Biträdande voro fru El. Anker-Heegaard, hr Fini Henriques m. fl. Pianisten Dohnanyi annonserar om 3 abonnemangskonserter här i dec. och nästk. jan. och febr. Den första har Beethoven — Schubert, den andra Schumann — Brahms och den tredje Chopin — Liszt på programmet.

Från andra land.

Paris. Stora Operan har åter upptagit Webers »Friskyttan» med rik uppsättning.

Lamoureux-konserternas 25-års jubileum har firats nyligen med en storartad konsert.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 25:te årgången. — För hvarje musikaliskt hem, utgifves 1905 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter med biografier etc.** Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnr. 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården, i bok- och musikhandeln**, å posten och tidningskontor. **I landsorten bäst å posten.**

Obs.! Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklivet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklivet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.

OBS. Porträtter med biografier i **N:o 1: Adolf Lindgren. — Fr. Wult von Steijern. — Georges Beer; N:o 2: Wilh. Kienzl. — Miska Elman; N:o 3: Ellen Beck — Agga Fritsche; N:o 4: Christian Sinding; N:o 5: Märtha Ohlson. — Valborg Svärdström (som Jolantha); N:o 6: Hugo Alfvén, — Lola Artôt de Padilla; N:o 7: Manuel Garcia. — Joseph Czapek; N:o 8: H. C. Andersen. — Helge Nissen; — N:o 9: Bruno Aspelin; — N:o 10: Henry Wood — Clara Hultgren; — N:o 11: Josef Dente; — N:o 12: Gustave Thalberg; — N:o 13: Francesco Tamagno; — N:o 14: Sigrid Arnoldson; — N:o 15: Art. Hartmann — E. Consolo. — N:o 16: Tor Aulin.**

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6, samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

MELODISKA MINNESBLAD

4 Pianostycken — Barcarole, Mazurka, Canzonetta, Nenia — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

OBS. OBS.

Musik-lärare

och

-lärarinnor

kunna annonsera billigt i

SVENSK MUSIKTIDNING.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, 1 tr öfv. gården.

Frans J. Huss.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK

Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade
instrument
tagas i utbyte.
Bekväma
affettalningsvillkor.

Den enda svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar alltid erhållit högsta priset.

Talrika intyg från
framstående
musici och
konstnärer.

GULDMEALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»

Göteborg 1891 Malmö 1896
Stockholm 1897

ensam bland svenska pianofabriker.
Inalles 21 första pris

Festmarsch

för piano af
Gustaf Hägg.

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godköpsupplaga å

50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Ludwig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i

bok- och musikhandeln å **50 öre.**

Svensk Musiktidnings Expedition.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. H. von Bocklet.

Häft. 3 kr., i pappband 3:50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjänst hos det verkliga vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkliga är».

(Gotlands Allehanda)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

J. LUDV. OHLSSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och Orgelharmonier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepôt för Blüthners och Rönischs världsberömda Flyglar och Pianinos.

Eleganta Permar

till Svensk Musiktidning finnas till salu uti flera färger. Pris kr. 1,50, hos A. F. Högborgs bokbinderi, Davidbagares gata N:o 22—24.

INNEHÅLL:

Camille Saint Saëns (med porträtt och afbildning af Musikaliska Akademiens adress till honom på hans 70 årsdag). — Ett teatermuseum i Stockholm. Upprop. — Om musiken som uttrycksmedel. Ett litet bidrag till tonkonstens estetik, af C. L. — Musikpressen. — Litteratur. — Följetong: Schiller eller Fahlcrantz. En Schiller-anekdot, öfverflyttad till Uppsala?, af F. H. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Annonser.